

Doğa Yer Bilimleri

Dr. Bülent Gözcelioğlu [bulent.gozcelioglu@tubitak.gov.tr]

Silfra Çatlağı

Kuzey Amerika'ya ve
Avrupa kıtasına
aynı anda
dokunabileceğiniz
bir bölge
olduğunu biliyor
muydunuz?

Günümüzdeki kıtalar
geçmişte Pangea denen tek bir
parça halindeydi.
Daha sonra Pangea ayrılmaya
başladı ve kıtalar günümüzdeki
şeklini aldı. Bu süreç hâlâ
devam ediyor. Ancak bu
ayrılma o kadar yavaş ki her şey
durağanmış gibi görünüyor.

Bununla birlikte Dünya'nın bazı yerlerinde bu ayrılmanın izlerini görmek de mümkün. Örneğin Türkiye her yıl Yunanistan'a 1-2 cm kadar yaklaşıyor. Öngörülere göre 50 milyon yıl sonra Yunanistan'la birleşmiş olacağız.

Bunun bir başka örneğini Kuzey Amerika ile Avrupa kıta plakaları arasında daha yakından görmek mümkün. En iyi gözlem noktası ise İzlanda'nın başkenti Reykjavik'teki Silfra bölgesi. Thingvellir Milli Parkı'ndaki Thingvallavatn Gölü'nün içinde yer alan ve Silfra çatlakları olarak da bilinen bu bölge Atlantik'in ortasından geçen ve İzlanda'da karaya çıkan fayın uzantısı. Karadan da görülen çatlakların en iyi kısmı sualtında. Silfra çatlakları bir insanın yüzebileceği genişlikte.

En dar yeri 50 cm kadar. Çatlak her yıl yaklaşık 2 cm kadar genişliyor. Sudaki berraklık da çarpıcı bir özelliği. Sualtında görüş 100 metre hatta daha fazla olarak kabul ediliyor.

Akdeniz'de en iyi görüşün 30-40 metre olduğu düşünülünce suyun ne kadar berrak olduğu daha iyi anlaşılabilir. Berraklığın nedeni buradaki suyun volkanik kayalar içinden yıllar içinde süzülmesi. Suyun sıcaklığıysa yıl boyu 2-4°C arasında. Beş farklı bölümden oluşan Silfra'nın yalnızca "büyük çatlak" olarak bilinen, 120 metre uzunluğunda ve 45 metre derinliğindeki bölümünde tüplü ya da tüpsüz dalışa izin veriliyor. ■

